

Aktivitetmöte med Claes Elfsberg 8 oktober 2020



Ett trettiotal medlemmar hade letat sig upp till Medborgarhuset på Hägerstensåsen för att lyssna på Claes Elfsberg, "Sveriges mesta nyhetsankare".

Han var ju inplanerat till månadsmötet i mars, som blev inställt, efter att coronaepidemin stängt ner alla aktiviteter strax innan.



Nu ersatte han Rebellkirurgen, som var aviserad till detta möte, men som kommer till mötet 10 december i stället.



Vår ordförande Lars-Åke hälsade välkomna och berättade lite om den rådande situationen och hur det påverkar vår verksamhet.

Därefter lämnade han över ordet till Claes.



Claes hade inte satt någon rubrik på sitt framträdande, men han inledde med att prata om "Public Service", som ligger honom varmt om hjärtat som mångårig trotjänare på SVT. Dessutom är ju nu från visst politiskt håll public service ifrågasatt i sin nuvarande form och Claes medverkade nyss i ett debattprogram på TV om just detta, där han försvarade idén.

Public service betyder ju "i det allmännas tjänst" och idén kom ursprungligen från brittiska BBC på 20-talet. Sven Jerring var en radioröst i den andan redan på 20-talet. Nyheter kom dock inte in i public service-utbudet förrän på 40-talet.

När TV började sina sändningar på 50-talet så var den då enda, statliga kanalen också i samma anda.

Public service är omgärdat av stränga regler. Det ska vara vattentäta skott mellan politik och programverksamhet. Dock ska den vara partisk till förmån för demokrati, allas lika värde och jämställdhet. Sändningstillståndet stipulerar saklighet (så långt det kan kontrolleras) och opartiskhet.

En fällning av Granskningsnämnden vid felsteg är *inte* en merit. Det är den ansvarige utgivaren som får stå till svars.

Det har under coronaepidemin visat sig att SVT har ännu högre förtroende hos allmänheten än tidigare. Hela 81% hade förtroende för dem enligt en ny undersökning, vilket är rekordhögt.



Claes själv halkade in som nybakad journalist på den nystartade Rapportredaktionen i december 1970. Det skulle vara "en stimulerande tävlan" mellan de två kanalerna inom samma företag, nämligen SR (Sveriges Radio). Jobbet blev, som han sa, hans universitet. Bland idel äldre och erfarna kollegor lärde han sig allt det han behövde.

Han har alltid intresserat sig för utrikesfrågor och han har varit korrespondent i Mellanöstern. Några år senare blev han programledare för "Dokument utifrån" och därefter har programledare varit hans främsta roll på SVT, huvudsakligen för "Rapport" men även "Aktuellt", sammanlagt 45 år som nyhetsuppläsare.

Han har även varit programledare för en stor insamlingsgala och andra program.

Claes fick en nyinrättad tjänst som "Tittarombudsman" 2005.

Han noterade att de allra flesta klagomålen rörde hörbarheten i TV-programmen: Det är svårt att uppfatta vad som sägs när man blandar tal och musik, eller när man talar otydligt o.s.v. Tyvärr har väl inte det problemet blivit löst än idag. Han uppmanade oss att ringa in och klaga.

Men som tittarombudsman kom han i kläm mellan olika starka viljor i ledningen och slutade efter de kontrakterade 3 åren.

Han saknade också kamratskapet i en redaktion. Han återgick i stället till rollen som nyhetsuppläsare fram till den påtvingade pensioneringen vid 67 års ålder.

Han har även därefter återkommit som programledare men då som frilans.



Vilken var den viktigaste nyheten under dessa 50 år?

Claes själv bedömde att det var mordet på landets statsminister 1986.

Men även tsunamin 2004, som kanske var den händelse som känslomässigt hade berört honom mest.

Nyheter tenderar att koncentreras kring olyckor och hemskheter, men det finns även positiva nyheter under perioden.

Claes nämnde den medicinska utvecklingen med bl.a. vaccinationer, Berlinmurens fall, Sovjetsystemets kollaps och att läskunnigheten ökar.

Mediernas roll har förändrats drastiskt genom Internet. Det är ju fantastiskt med den utvecklingen men det gäller att hänga med. Claes förmanade oss att vi inte ska tro att vi inte kan. Visst kan vi om vi vill och vågar. Men se upp för bedragare!

Internet har också gjort "tablå-TV" omodernt. Vi kan titta på program när det passar oss genom SVT Play och andra strömningstjänster.



Efter det intressanta föredraget var Claes öppen för att svara på frågor.

- Han berättade att han ska vara med i "På spåret" i par med Magdalena Forsberg med början i december. Tyvärr fick han ju inte berätta hur det går...

- Ja, det förekommer mer hot och våld mot journalister nu än förut, men själv har han varit förskonad.



Alla verkade nöjda med vad vi hade fått höra, så det var dags för avslut.

Lars-Åke överlämnade en chokladask som tack och publiken gav en varm applåd för ett mycket uppskattat framträdande.

